biBUŁa

Biuletyn Informacyjny BUL

nr 11/2013 (76)
ISSN 2084-4670

SPIS TREŚCI

wydarzenia
..... Edith Piaf w BUL
..... Spotkanie z poezją - Dorota Kiersztejn Pakulska

informacje
..... Literacka nagroda NOBLA 2013
..... Nagroda NIKE 2013

leksykon BUL
..... Czytelnia Główna
..... Czytelnia Historyczna

ludzie książki
..... Pożegnanie z Joanną Chmielewską

nowości książkowe

WYDARZENIA

Edith Piaf w BUL

W czwartek 10 października 2013 r. wieczorem, miała miejsce w BUL niezodzienna impreza poświęcona wybitnej francuskiej pieśniarce Edith Piaf przygotowana w 50. rocznicę jej odejścia. Inicjatorem spotkania był prof. Mieczysław Gajos z UŁ, wielbiciel talentu Edith. Przygotował wystawę, na której zaprezentował książki, czasopisma i fotografie ilustrujące życie i działalność artystyczną Piaf, należące do Jego kolekcji. Od lat bowiem gromadzi o Edith wszelkie dostępne dokumenty. Wystawa jednak była tylko częścią czwartkowego spotkania.

W sali na pierwszym piętrze Biblioteki, prof. Gajos barwnie opowiadał o swoim zafascynowaniu Francją, jej kulturą i, oczywiście, sztuką wokalną Piaf. Uzupełnieniem opowieści była prezentacja zdjęć Paryża, miejsc, w których bywała Edith. Profesor zadbał także o program artystyczny. Tego wieczoru nie mogło bowiem zabraknąć piosenek! Ewelina Wojtenik, asystentka Rektora UŁ, brawurowo wykonała kilka najbardziej znanych i lubianych utworów z repertuaru paryskiej "Wróbelki". Na akordeonie akompaniował Jacek Malanowski. Piosenki śpiewał również sam Profesor. Bardzo ciekawe było wystąpienie Anny Dończyk-Gajos, która wcieliła się w postać Edith, by przedstawić kilka scen z Jej życia.

Na koniec spotkania prof. Gajos zachęcił wszystkich gości do wspólnego śpiewania. W sali zabrzmiała melodia "Padam, padam, padam..." z polskimi słowami, których autorem jest prof. Gajos. Piosenka ta była hołdem zbiorowym wielkiej Artystce, Która spodgladała na gości z fotografii. Rozśpiewana publiczność niechętnie opuszczała salę. Były jeszcze wspólne zdjęcia i wpisy do Księgi Gości wykłożonej na stoliku. I jeszcze jedno. Sala została pięknie oświetlona i udekorowana specjalnie na ten wieczór. Nastrojowe światło, kwiaty i zioła (ten aromat!) rozrzucone wokół, tworzyły klimat harmonizujący z charakterem spotkania.

Nalezy wspomnieć, że impreza w BUL była częścią Dni Francuskich zorganizowanych na UŁ. W tym roku przebiegały pod hasłem *Francuzi w świecie i na Uniwersytecie*.

(Irena Labiszewska)

Spotkanie z poezją - Dorota Kiersztejn Pakulska

"I wracam do domu
targając worki
pełne wstydliwie
poprawiam spódnicę
zmęczona
boną po kolanie w asfalcie
A przede mną trunie moja poezja
Nad chodnikiem jak motyl"

Piękna i bezużyteczna

Moja poezja

W poniedziałek 23 września r., w pochmurne i deszczowe popołudnie, gościliśmy w BUL Dorotę Kiersztejn Pakulską, poetkę znaną i uznaną.

Dorota Kiersztejn Pakulska jest lodzianką. Studiowała filologię francuską na Uniwersytecie Łódzkim. Po studiach odbyła staż podyplomowy na uniwersytetach we Francji, m.in. na Uczelni im. Paula Valery w Montpellier. W latach 80. należała do Koła Młodych Stowarzyszenia Piearzy Polskich. Obecnie pracuje jako tłumaczka i lektorka w łódzkiej Akademii Sztuk Pięknych i XIII Liceum Ogólnokształcącym w Łodzi.

Zadebiutowała na łamach "Węzeł" i wkrótce potem opublikowano pierwszy tomik jej wierszy pt. *I nie ponwały go ręce złodzje* (Wydaw. Łódzkie, 1986). Kolejny zbiór, *Gramatyka życia*, ukazał się dzięki inicjatywie Grupy Literackiej Centauro w Łodzi w 1996 r. Wiersze D. Kiersztejn Pakulskiej były drukowane w czasopismach tj. "Obecność", "Awers", "Frazu", "Przegląd Literacko-Artystyczny" oraz w licznych almanachach poezji. Autorka pisze utwory także w języku francuskim, które ukazały się w "Le Journal", periodyku Alliance Francaise. Przetłumaczyła utwory Patricka Chemin, scenariusz filmu o Dachau pt. Czas próby i sfilmowany wywiad z Bratem Rogerem ze wspólnoty w Taizé. Napisała jeszcze książeczkę dla dzieci zat. *Las*. Współpracuje z "Tygiem Kultury".

Za twórczość poetycką otrzymała II Nagrodę na Konkursie Poetyckim "Twojego Stylu", II Nagrodę na Ogólnopolskim Konkursie Poetyckim im. Anny Kamieńskiej i Jana Śpiewaka oraz wyróżnienia: w Konkursie Poetyckim Radia Łódź i na IV Festiwalu Twórczości Nauczycieli.

Na poniedziałkowym spotkaniu wszyscy zaskuchani byli w wiersze Poetki czytane przez Nią same, wiersze refleksyjne, skłaniające do zadumy i zamyślenia, wiersze mądre i po prostu piękne. Poetycka aura trwała jeszcze długo po zakończeniu spotkania.

Życzymy Dorocie Kierszteji Pakulskiej weny twórczej i czekamy na nowe utwory!

strona poetki

(Irena Labiszewska)

INFORMACJE

Literacka Nagroda Nobla 2013

Alice Munro to "mistrzyni krótkiej formy literackiej" - uzasadniła w werdykcie Akademia Szwedzka przyznając literacką Nagrodę Nobla kanadyjskiej pisarce.

Nagroda Nobla w dziedzinie literatury uważana jest za najbardziej prestiżową międzynarodową nagrodę literacką na świecie. Ustanowiona przez Alfreda Nobla w testamencie z 1895 roku, jest przyznawana od 1901 roku. Wola Alfreda Nobla było, aby nagroda trafiła w ręce osoby, która stworzy najbardziej wyróżniające się dzieło w kierunku idealistycznym. Jako organ przyznający nagrodę Nobel wskazał Akademię Szwedzką. Została ona założona przez króla Gustawa III w 1786 roku. Akademia składa się z czternastu członków, zwanych jako De Aderton ("Osiemnastu"). W jej skład wchodzą szwedzcy pisarze, poeci, filolodzy i historycy. Nad wyborem laureata pracuje Komitet Noblowski, składający się z czterech lub pięciu osób, wybrany spośród członków Akademii na okres trzech lat. W dniu 10 października 2013 roku, Komitet Noblowski ogłosił, że tegorocznym laureatem literackiego Nobla została 82-letnia kanadyjska pisarka Alice Munro.

Alice Ann Munro z d. Laidlaw (ur. 10 lipca 1931 w Wingham w prowincji Ontario) jest autorką głównie opowiadań, trzykrotnie nagradzaną krajową Governor General's Award for Fiction. W 2009 roku otrzymała prestiżową Międzynarodową Nagrodę Bookera za całokształt twórczości literackiej. Uważana jest za jedną z najznamienitszych żyjących autorek krótkich form prozatorskich.

Akcja większości jej prozy osadzona jest w południowo-zachodniej części prowincji Ontario i często obraca się wokół z pozoru trywialnych i codziennych faktów i obserwacji otaczającej rzeczywistości. Alice Munro najczęściej zajmują emocje i relacje międzyludzkie, ich zmienność, nietrwałość, wreszcie: weryfikacja naszych życiowych oczekiwań. Kanadyjka śledzi przede wszystkim momenty przemiany. Nie znajdziemy jednak w jej prozie erupcji uczuć. Jest obserwatorką uważna, ale przy tym zdystansowaną. Historie, które przedstawia, ujawniają - najczęściej w krótkiej, misternej formie - niewidzialne nici łączące sprawy i ludzi. W zaskakującej puencie, w uderzającym (nonsensem, ironią lub) paradoksie odkrywamy nagle, jak złożone są relacje międzyludzkie, jak wiele skrywają niespełnienia. Bez złudzeń, bez litości, choć ze swoistą czułością, Alice Munro przedstawia - na tle z pozoru mało istotnej codzienności - opowieści o ludziach - uciekinierach (uciekinierach, bo najczęściej są to kobiety), o tych, którzy wybierają się ze schematów - i płacą za to cenę.

Proza Alice Munro jest wprawdzie powtarzalna (szczególnie tematycznie, bo to wciąż wariacje na temat relacji męsko-damskich, usytuowane często na tle opozycji prowincja-miasto), ale stałych czytelników nie trzeba zachęcać do sięgnięcia po kolejny zbiór. Ci, którzy się jeszcze nie zetknęli z Jej twórczością, powinni jak najszybciej tę zaległość nadrobić.

Książki Alice Munro przetłumaczono na ponad dwadzieścia języków. W Polsce znana jest z takich dzieł, jak „Uciekinierka", „Kocha, lubi, szanuje..." i „Zbyt wiele szczęścia". W tym roku wydano jej „Drogie życie", „Miłość dobrej kobiety", „Przyjaciółka z młodości" oraz „Taniec szczęśliwych cieni". W 2014 roku nakładem Wydawnictwa Literackiego ukaża się „Księżyce Jowisza" oraz „Odcienie miłości".

Źródła:
http://pl.wikipedia.org/wiki/Nagroda_Nobla_w_dziedzinie_literatury
http://pl.wikipedia.org/wiki/Alice_Munro
http://www.wprost.pl/ar/420195/Literacki-Nobel-dla-kanadyjskiej-pisarki
http://www.mf24.pl/raport-noblowski/2013/news-nobel-dla-mistrzyni-krotkiej-formy-literackiej,nid,1040238

(Aneta Lewandowska)

Nagroda Literacka Nike

"Ciemno, prawie noc" najlepszą książką roku!

Laureatką Literackiej Nagrody Nike 2013 została powieść Joanny Bator "Ciemno, prawie noc". Nagroda przyznawana jest zawsze w pierwszą niedzielę października, w tym roku po raz 17. Uroczystość odbyła się w gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. Wśród nominowanych znalazły się cztery powieści, reportaż, tom poetycki i - po raz pierwszy w historii nagrody - komika.

Joanna Bator, nominowana do Nagrody Literackiej NIKE już po raz trzeci, odbierając statuetkę przyznała, że "pisanie to mokra robota. Leją się pot, krew i łzy. Bywa ciemno, prawie noc".

W nagrodzonej powieści fabuła została wystylizowana na wzór horroru. Wraz z główną bohaterką, którą jest reporterka o nazwisku Tabor, wjeżdżamy do krainy ciemniejącej i chłodniejącej niż ta znana. To Walbrzych, w którym znikają dzieci, a od kilku miesięcy mieszkańcy zachowują się dziwnie. Miasto stało się wyludnione, przesiąknięte przygnębieniem i wypełnione przemocą, która jest wyładowywana na zwierzętach. W tym zapomnianym przez Boga miejscu nagle pojawia się pronok - Jan Krokl, do którego podobno przenosiła Madka Boska Bolesna. Po jego tragicznej śmierci grupa zbuntowanych obywateli gromadzi się wokół "syna" - Jerzego Lebędzia. Wtedy zaczynają się dziać naprawdę koszmarne rzeczy... W centrum wydarzeń znajduje się właśnie Alicja Tabor, która chce odkryć tajemnicę zniknięcia trójki dzieci. Będzie to też jej powrót do tragicznych wydarzeń z dzieciństwa...

Joanna Bator (ur. 2 lutego 1968 w Wałbrzychu) - polska pisarka, publicystka, feletonistka "Gazety Wyborczej", jurorka międzynarodowej Nagrody im. Ryszarda Kapuścińskiego. Publikowała w "Twórczości", "Czasie Kultury", "Tygodniku Powszechnym", "Bluszczu" "Kulturze i Społeczeństwie". Autorka prac naukowych, esejów, powieści i opowiadań. Jest antropologiem kultury, wielbicielką Japonii, autorką nagradzanej książki "Japoński wachlarz". Wydała też powieści: "Kobieta" (2002), "Piaskowa Góra"(2009) i "Chmurdalia" (2010).

Joanna Bator, odbierając Złote Pióro, w swojej wypowiedzi zaapelowała: "Polacy, czytajcie książki". Drodzy Czytelnicy, dołączamy się do apelu Autorki i zapraszamy do korzystania z naszych zbiorów.

Źródła:
http://wyborcza.pl/1,75478,14723705,Bator_leczy_nas_horrorem.html?as=1
http://stacjakultura.pl/1,73050,Joanna_Bator_laureatka_Nike.artykul.html
http://pl.wikipedia.org/wiki/Joanna_Bator

(Aleksandra Chruściel)

LEKSYKON BUŁ

Czytelnia Główna

Czytelnia Główna została otwarta dla czytelników w maju 1946 roku. Początkowo posiadała niewielkie pomieszczenie na I piętrze budynku przy ul. Narutowicza 59 a. Skromne warunki lokalowe, jakimi wtedy dysponowała pozwoliły na zmieszczenie 44 miejsc do pracy. Warunki korzystania ze zbiorów poprawiły się w latach 60-tych kiedy oddano bibliotece do użytku nowo wybudowany gmach przy ul. Matejki 32/38.

Czytelnia Główna otrzymała wtedy pomieszczenia na II piętrze. Przez lata funkcjonowania przeszła wiele zmian organizacyjnych dotyczących zarówno jej struktury jak i kształtu księgozbioru. Ostatecznie w 2011 roku w wyniku reorganizacji Czytelnia Główna została przeniesiona do dawnej Czytelni Czasopism, oferując użytkownikom bezpośredni dostęp zarówno do księgozbioru podręcznego druków zwartych jak i kilkunastu tytułów polskich i zagranicznych czasopism bieżących z wielu dziedzin wiedzy.

Czasopisma ustawione są tematycznie a w obrębie działu alfabetycznie według tytułów. W skład księgozbioru podręcznego czytelni wchodzą m.in. encyklopedie ogólne, słowniki językowe i bibliograficzne, informatory.

Czytelnia udostępnia również wydawnictwa znajdujące się w magazynie oraz książki sprowadzane przez Wypożyczalnię Międzybiblioteczną. Posiada stanowiska komputerowe, które zapewniają dostęp do katalogu bibliotecznego on-line oraz internetowych źródeł informacji. Ponadto wyposażona jest w samoobsługową kserokopiarkę oraz czytnik do mikrofilmów. Do korzystania z czytelni uprawnia aktualna karta biblioteczna lub elektroniczna legitymacja studencka autoryzowana w systemie bibliotecznym.

(Agnieszka Górecka, Magdalena Miedzińska)

Czytelnia Historyczna

Czytelnia Historyczna znajduje się na drugim piętrze w starej części Biblioteki UŁ (dawna Czytelnia Główna im. prof. dr Heleny Więckowskiej). Powstała w wyniku zmian organizacyjnych przeprowadzonych w 2011 roku. Można w niej skorzystać w ramach wolnego dostępu z księgozbioru obejmującego zakres nauk historycznych (sygnatury D, E, F) oraz pomocniczych historii (sygnatura C), a także zamówić książki i czasopisma archiwalne z magazynów biblioteki.

Do dyspozycji czytelników pozostają również zbiory podręczne (udostępniane na miejscu, oznaczone sygnaturą Cz/t. Hist.), w tym herbarze (np. Herbarz Polski K. Niesieckiego i Herbarz Polski A. Bonieckiego), Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego czy kroniki (Długosza, Kromera, Bielskiego). Czytelnia oferuje również dostęp do czasopism, np. "Acta Universitatis Lodziensis", "Roczniki Łódzkie", "Przegląd Historyczny", "Kwartalnik Historyczny", "Zeszyty Historyczne" oraz "Meander". Ponadto na gazetn Czytelni znajduje się przekazany Bibliotece w darze przez prof. Olgę Goldberg kiegoszbiór jej męża, prof. Jakuba Goldberga, polsko-izraelskiego historyka, specjalizującego się w historii Żydów w Polsce (dla konesenrów "białe kruki" w języku jidysz).

Czytelnia oferuje korzystanie z terminali z dostępem do katalogu on-line i bazi danych subskrybowanych przez Bibliotekę UŁ bądź pozostających w otwartym dostępie (m.in. Przewodnik Bibliograficzny, Tezaurus greckich tekstów źródłowych i LAnne Philologique). Na stanowiskach komputerowych zest zainstalowane oprogramowanie Microsoft Office. Czytelnicy mają też możliwość skorzystania z samoobsługowej kserokopiarki.

(Anna Marynowicz, Aleksandra Pielat)

LEKSYKON - dotychczas opracowane hasła

LUDZIE KSIĄŻKI

Pożegnanie z Joanną Chmielewską

Joanna Chmielewska znana jest w Polsce i na świecie głównie, jako autorka kryminałów. Zachwycała czytelników lekkością pióra, dowcipem w starym stylu i znakomitym językiem. Miała specyficzne poczucie humoru, świetnie rozpoznawalne i nie do podrobienia, za co kochały ją rzesze czytelników. Często porównywana ja do Agaty Christie. Sama Chmielewska nie lubiła takiego szufladkowania, gdyż uważała, że Angielka była autorką precyzyjnych intryg, zaś ona - raczej luźnych opowieści z sensacją w tle. Nie skrywała swoich wad i nałogów (konie, hazard były jej bardzo bliskie), często podróżowała, ale ze względu na zakaz palenia w samolotach (a paliła nałogowo), unikała tego środka transportu. W wydanej w siedmiu tomach "Autobiografii" starała się przybliżyć siebie czytelnikom, gdyż nie lubiła udzielać wywiadów. Jak wyznała we wstępie do pierwszego tomu, "Autobiografia" powstała po to, by "hurtem udzielić odpowiedzi na wszystko".

O śmierci pisarki media doniosły 7 października 2013 r.

Tak naprawdę nazywała się Irena Kuhn, a Joanna Chmielewska to jej pseudonim literacki. Urodziła się w Warszawie 2 kwietnia 1932 roku. Z wykształcenia była architektem i do roku 1970 pracowała w zawodzie. Potem zajęła się już wyłącznie twórczością literacką. Swoje wejście w świat pisarski umiejscowiła w latach sześćdziesiątych XX wieku, choć debiutowała w 1958 r. pisując do czasopisma "Kultura i Życie". Jej artykuły związane z architekturą wnętrz można było również przeczytać w "Kulturze i Sztuce" w kolejnych latach. Debiut książkowy Joanny Chmielewskiej to rok 1964, kiedy to ukazała się jej sensacyjna powieść "Klin". Jednak przełomem w jej twórczości było opublikowanie w 1973 r. książki pod tytułem "Lesio: powieść, nie da się skryć, humorystyczna". Podał Lesia wymyśliła, jak sama wspomniała w książce "Stare próchno", w 1963 r. Czytelnicy od razu pokochali bohatera - tytułowego Lesia, nieudacznika o duszy artysty, toteż kolejne wydania powieści rozchodziły się niemal "na priu".

Kolejną bohaterką książek Chmielewskiej była Joanna, alter ego autorki, której przypisała wiele, a może nawet wszystkie, swoje przywary. Na kartach książek znajdujemy jej przyjaciół, kolegów z pracy czy członków rodziny.

Dorobek literacki Joanny Chmielewskiej jest ogromny. Trudno w tym miejscu wymieniać znamienite tytuły. Sama najbardziej była związana z powieściami "Wszystko czerwone" i "Skarby", ale jak twierdziła książka życia ma jeszcze przed sobą. Napisała ponad 70 tytułów w tym kryminały, powieści dla dzieci i młodzieży, poradniki i w końcu "Autobiografię". Jej książki, niewątpliwie chętnie czytane ze względu na swoje walory, niejednemu czytelnikowi pomogły w ciężkich chwilach życia uśmiechnąć się i odprężyć za sprawą specyficznego humoru, lekkiego klimatu i dowcipu, który charakteryzował te dzieła. Przy lekturze Chmielewskiej od razu odbiorca wpada w dobry humor. Bawiła kilka pokoleń czytelników w kraju i na świecie, bowiem jej książki doskonale się również wydań obcojęzycznych. Oceniają się, że jej dorobek pisarski w Polsce przekroczył nakład 6 milionów egzemplarzy, zaś w Rosji, gdzie była bodajnajbardziej ceniona i najpoczytniejszą pisarką zagraniczną, nawet 8 milionów.

W roku 2012 ukazała się "Krwawa zemsta", a w 2013 "Zbrodnia w efekcie". Więcej książek Joanna Chmielewska już niestety nie napisze. Ale czy to może oznaczać, że nie będziemy nadal czytać i bawić się tą doskonałą literaturą. Oczywiście, że nie. Dziś z żalem i smutkiem przyjmujemy do wiadomości fakt odejścia Joanny Chmielewskiej, ale jej spuścizna pozostanie na półkach księgarskich i bibliotecznych, zachęcając do lektury.

Pogrzeb pisarki odbył się w poniedziałek 14 października 2013 r. na Starych Powązkach.

(oprac. Renata Osiewała)

Polecamy - wybrane nowości książkowe BUŁ

(książki będą dostępne dla Czytelników po opracowaniu i wprowadzeniu do bazy)

Redakcja: Mariola Augustyniak, Piotr Puchowski. Siedziba redakcji: Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi, ul. Matejki 32/38, 90-237 Łódź, tel.: 42 6356002. Wydawca Biuletynu BiBUŁa jest Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego.
nr 11/2013 (76) napisz do bi@ub.uni.lodz.pl